

Nr 111

Av herr **Osvald**, om pension åt trädgårdsförmanen vid Linnéträdgården i Uppsala R. Ekbom.

Som en av Uppsalas förnämsta sevärdheter kan man med skäl beteckna den Linnéska trädgården, universitetets tidigare botaniska trädgård, där man lyckats återskapa hela den omgivning, i vilken vår största naturvetenskapsman verkade, och i hans bostadshus inreda ett Linnémuseum helt fyllt med föremål från hans hem. Det torde kunna sägas, att denna anläggning är enastående, icke endast för vårt land, utan även internationellt sett.

Det märkliga är emellertid, att denna är helt en skapelse av ett enskilt sällskap, Svenska Linnésällskapet (se bilaga), vars medlemmar med aldrig slappnande energi om ock med stora svårigheter lyckats genomföra uppgiften och under de gångna trettiofem åren, som förflutit sedan trädgården återställdes, hållit anläggningen i stånd. Detta trots att kostnaderna för trädgårdsunderhållet sedan åren före senaste världskriget tre- à fyrfaldigats. Sistlidna års riksdag behjärtade också de svårigheter, sällskapet har att möta, då den biföll ett Kungl. Maj:ts äskande, grundat på en framställning från Uppsala universitet, varigenom ett belopp på 6 000 kronor uppfördes på dess stat att utgå som bidrag till trädgårdens underhåll. Trädgården, som alltjämt är universitetets egendom, är sedan 1918 genom kanslersbrev upplåten åt sällskapet mot villkor, att en av större akademiska konsistoriet vald medlem ingår i styrelsen med uppgift att övervaka trädgårdens behöriga vård. Uppsala stad, för vars invånare trädgården är en värdefull tillflyktsort, bidrager därjämte till underhållet med motsvarande belopp. Innan dessa bidrag tillkommo, gick verksamheten under en följd av år med förlust, vilken täckts från en reservfond, som numera förbrukats, och även sedan nämnda bidrag beviljats, kan rörelsen väntas medföra underskott, enär ytterligare ökning av kostnaderna för trädgården tillstött.

Trädgården skötes av en fast anställd trädgårdsförman med biträde av en à två trädgårdsarbetare. Såsom trädgårdsförman har alltsedan 1920 tjänstgjort samma person, Rickard Ekbom. Denne, som är född år 1891, har nu nått den ålder, då han bör beredas möjlighet att draga sig tillbaka efter en tjänstetid av 36 år. Men härvid uppstår den svårigheten, att sällskapet icke äger de ekonomiska resurserna för att bereda honom en

tryggad ålderdom, om det samtidigt skall kunna bära utgifterna för trädgårdens underhåll.

Ekboms duglighet och energi på den plats han så länge innehaft, vilken med sitt mångsidiga växtbestånd kräver särskilda kunskaper, har från många håll vitsordats och fick ett offentligt erkännande, då kungl. patriotiska sällskapet år 1952 tillerkände honom sin medalj i guld av andra storleken »för förtjänster om trädgårdsodling». Sällskapet har också efterhand uppflyttat honom i löneavseende, så att han nu är jämställd med de vid universitetets botaniska trädgård anställda trädgårdsförmännen, d. v. s. i lönegrad 16.

Därest universitetet haft de ekonomiska möjligheterna att självt underhålla den Linnéska trädgården, skulle Ekbom, om han i så fall varit anställd å dess stat, varit berättigad till vanlig pension. Nu är hans pensionering beroende av ett enskilt, ideellt sällskaps begränsade möjligheter. Sällskapet har visserligen strävat att för framtiden lösa pensionsfrågan genom att börja upplägga en pensionsfond, men fondavsättningen har på grund av det ovannämnda dåliga ekonomiska resultatet av sällskapets verksamhet under en följd av år varit så ringa, att fonden icke har någon betydelse för Ekboms pensionsfråga. Sällskapet hoppas emellertid kunna försäkra Ekboms efterträdare i SPP, varvid fonden skulle kunna underlätta sällskapets premieinbetalningar under de första åren.

Det synes mig emellertid angeläget, att den verkligt framstående arbetsinsats, Ekbom gjort, lönas med en tryggad ålderdom. Jag får därför hemställa, att riksdagen ville bevilja honom pension av samma storlek som trädgårdsförmannens vid universitetets botaniska trädgård eller 8 019 kronor per år.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att bevilja trädgårdsförmannen Rickard Ekbom vid Linnéträdgården i Uppsala pension med ett belopp av 8 019 kronor per år.

Stockholm den 24 januari 1956

Hugo Osvald

---

*Uppgifter om Svenska Linnésällskapets tillkomst
och verksamhet*

Sällskapet stiftades år 1917 på Linnés födelsedag, den 23 maj. Det satte som sina mål — utom forskning och utgivande av skrifter om Linné och hans tid — dels att återställa den forna botaniska trädgården i det skick den haft på Linnés tid, dels att i hans forna ämbetsbostad samla och bevara föremål från det Linnéska hemmet. Sedan trädgården genom kanslersbrev upplåtits 1918, kunde dess återställande påbörjas och var 1920 avslutat. Linnéska bostadshuset kunde först 1935 få tillträdas, sedan annan byggnad tillkommit för musikinstitutionen, som dittills varit inrymd där. År 1937 kunde ett Linnémuseum i huset öppnas för allmänheten, där de samlingar av husgeråd m. m. uppställt, vilka i olika omgångar inlösts från några av Linnés direkta avkomlingar.

Det säger sig självt, att dessa resultat krävt betydande kostnader, som kunnat bestridas endast tack vare ett storartat innesse från enskilda givare, men även genom av Kungl. Maj:t vid två tillfällen beviljade anslag av lotterimedel. På trädgårdens återställande och underhåll ha under årens lopp nedlagts omkring 300 000 kronor. Bostadshusets restaurering och inredning har krävt 63 000 kronor. Föremål från det Linnéska hemmet och av ett Linnébibliotek ha inköpts till ett belopp av omkring 200 000 kronor. — Den forna orangeribyggnaden kunde under år 1955, dock utan sällskapets medverkan, återställas och inredas för universitetets behov, delvis med medel från Wallenbergiska stiftelsen.

Sällskapet har, utom en del självständiga publikationer, utgett en årskrift, som nyligen utkommit med sin 38:de årgång.